

Szín – játék – költészet

Tanulmányok a nyolcvanéves Kilián István tiszteletére

Szerkesztette

•

Czibula Katalin

Demeter Júlia

Pintér Márta Zsuzsanna

Partium Kiadó – Protea Egyesület – *reciti*

Budapest • Nagyvárad
2013

A kötet megjelenését az OTKA 83599. számú programja,
a Partiumi Keresztény Egyetem és
a Lectio Kulturális Egyesület támogatta.

A borító a *Kilianus* (Kolozsvár, 1767) című színlap felhasználásával készült
Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár, Győr, G. XXIII. 2. 11. 58.

Fotó: Medgyesy S. Norbert

Szerkesztette:

Czibula Katalin, Demeter Júlia, Pintér Márta Zsuzsanna

Könyvünk a Creative Commons *Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább!* 2.5
Magyarország Licenc (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/hu/>)
feltételei szerint szabadon másolható, idézhető, sokszorosítható.

Köteteink a *reciti* honlapjáról letölthetők. Éljen jogaival!

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

OMAGIU. Kilián István

Szín – játék – költészet: tanulmányok a nyolcvanéves Kilián István
tiszteletére / szerkesztette: Czibula Katalin, Demeter Júlia, Pintér Márta
Zsuzsanna. - Oradea: Partium; Budapest: Protea Kulturális Egyesület, 2013
ISBN 978-606-8156-45-3; ISBN 978-963-7341-95-3

I. Czibula, Katalin (ed.)

II. Demeter, Júlia (ed.)

III. Pintér, Márta Zsuzsanna (ed.)

008

ISBN 978-606-8156-45-3

ISBN 978-963-7341-95-3

Kiadja a Partium Kiadó, a Protea Kulturális Egyesület és a *reciti*,
az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetének
tartalomszolgáltató portálja ► <http://www.reciti.hu>

Borítóterv: Bánffi-Benedek Andrea

Tördelte: Hegedüs Béla

KOSZTOLÁNCZY TIBOR

Oasis

1995 augusztusában fellépett a Szigeten John Cale. Egy újságíró-ismerősöm megígérte, hogy felvesz a tudósítók közé; megkérdezték, melyik laptól vagyok, mondtam, az Új Magyarországtól, mondták, onnan már sokan vannak – jó, akkor a Vigiliától, *ott* mindenki elfér. De John Cale nem akart interjút adni a Vigiliának, rosszkedvű volt, és kevesellte a honoráriumot. Az öltöző előtt mászkált, és dühösen csapkodott a karjaival – valójában lazított a zongorázáshoz. (Eredetileg avantgárd zenésznek készült, Cage tanítványa volt, de elege lett abból, hogy órákon keresztül ugyanazt a billentyűt ütögesse, és megalapította Lou Reeddel a Velvet Undergroundot.) Aztán felment a színpadra, és remek koncertet adott, noha az átlag szigetlakó ezt kevésbé érzékelhette.

Azon az őszön tanársegédként kezdtem tanítani a Kazinczy utcában, de roppant bizonytalannak látszott minden: az első értekezleten főként arról volt szó, hogy az intézmény nemsokára megszűnik, de a tematikákat *becsületből* mégis készítsük el. És hogy a honor is kevés.

Nekem azonban ez volt a megtestesült szabadság. Senki nem parancsolt, csak *kért*. Megelőzőleg két évig dolgoztam a külügyminisztériumban, és amikor felmondtam, megfogadtam, hogy soha többet nem fogok hivatalban, közigazgatásban gályázní. Elegem lett abból, hogy ha valakinek az agyában megfogon valamely eszement ötlet (*contr. in adj.*), és felhívja, mondjuk, a brit referatúrát, és én éppen ott ülök... nem, inkább meghalok. Vagy őstermelő leszek, hagymát és zöldséget árulok a piacon (ez még megvalósulhat).

Antik irodalom órákat tartottam elsőéveseknek, ami részben engem is meglepett. Időnként beszélgető szüneteket iktattunk be a tananyagba, vagy felolvastam nekik egy-egy részt Kurt Vonnegut valamelyik könyvéből, például Rabo Karabekianról, az örmény festőről. Karabekian legismertebb képe, a *Szent Antal megkísértése*, hat méter széles, öt méter magas, és zöld alapon mindössze egyetlen függőleges narancsszínű sáv látható rajta. Mégis elmond minden fontosat az életről, mert az a fluoreszkáló csík a minden élőlényben ott rejtező anyagtalan lényeg, az „*én vagyok*”. Makulátlanul tiszta, akármilyen abszurd dolgok is történjenek velünk. De ha Szent Antal mellett például egy szarvas is feltűnne, vagy csak egy aprócska bogár, akkor a képen már két ilyen rezzenetlen sáv lenne. Csak a tudat az, ami igazán él, és talán szent is – a többi csak gépezet. Az egyik művelődésszervező csoportból, akiket tanítottam, a mai napig bizonyíthatóan legalább fél tucat ember foglalkozik írással. Így megy ez.

Azon az őszön jelent meg a popzene utolsó jelentős lemeze, a (*What's the Story*) *Morning Glory?* az Oasis-tól. A Wave nevű lemezboltban megvoltak a kislemezek is, köztük a *Don't Look Back in Anger*. A főiskolán váratlanul beszerelték az internetet, Széplaki tanár úrral megpróbáltuk behozni az Oasis honlapját, de csak félig töltődött le (másfél óra után). Újra próbáltam írni, rövid és névtelen kritikákat, de leginkább

csak sétáltam a környéken – Holló utca, Székely Mihály utca, Gozsdu-udvar –, ahol az általános pusztulásban is gyönyörűek voltak a régi házak. A negyedik emeleti termekből, tanítás közben, mindig néztem az ingatag függőfolyosókat, az összetákolt kéményeket, hogy bírják-e még. Birták. (Aztán jöttek az ingatlanfejlesztők.)

Azon az őszön kezdtem úgy érezni, hogy megint a saját életemet élem. Ezt Dukkon Ágnesnek, aki akkor igazgatóhelyettes volt, és Kilián Istvánnak, első tanszékvezetőmnek köszönhetem.

Isten éltesse mindkettőjüket!